

301 Mill. Kr., og naar nu den højtærede Minister gør gældende, at der er brugt af København 5 Mill. Kr. aarlig til Fornøjelser, betyder det, at man har anvendt $\frac{5}{3}$ eller $1\frac{2}{3}$ pCt. af sin Indtægt til Fornøjelser. Naar man saa oven i Købet betænker, hvad alle vide, at det selvfølgelig ikke alene er Københavnerne, der befolke disse Forlystelsessteder, men at det ogsaa er tilrejsende, der komme fra Ud- og Indland, kunne vi vel blive enige om at sige, at de Tal have vist, at Københavnerne ikke anvende over 1 pCt. af deres Indtægter til disse Fornøjelser. Nu er efter samme Statistik Københavnerens Indtægt gennemsnitlig 1,224 Kr. om Aaret, d. v. s. omtrent 100 Kr. om Maanedene, og man anvender altsaa 1 Kr. af 100 til Forlystelser. Jeg tror, det er ganske nyttigt at faa disse Sammenligninger frem, thi det forholder sig sikkert saadan, at naar man paa den Maade, som Ministeren gjorde, ruller med 5 Mill. Kr., og Tilhøreren er fra et Sogn med 4,000 Mennesker, tager det sig ud som noget uhyrligt. Tænk! 5 Mill. Kr. rutter man her med til Forlystelser! Men naar man tager Byens Størrelse og dens Indtægt lidt i Betragtning, kunde det hænde, at Udgiften til Forlystelser her er mindre end i det Sogn, hvor den Tilhører var hjemme, der før hørte forbavset derpaa. Det er Resultatet, vi komme til, at det er 1 pCt. af sin Indtægt, som Københavneren anvender til Fornøjelser, og jeg kan føje til, at det er kun $\frac{1}{4}$ af Københavnerne, der har saa stor en Indtægt som 1,200 Kr. og derover, de $\frac{3}{4}$ ville altsaa ikke være i Stand til, hvis de da ikke forbruge uforholdsmæssigt meget, at anvende endda 1 Kr. maanedlig derpaa. Det er det, jeg gerne vil sige til Retledning af Forestillingen om Forlystelsessyge i Landets forskellige Samfund og Egne.

Jeg vil sige, at København har det tilfælles med Paris, som har været nævnt flere Gange, at man dømmer Byen efter Overfladen. Paris — jeg har ikke selv været der, men man kender det jo af Beretningerne derfra — betragtes som et Nydelsescentrum for hele Verden, men det bliver misforstaaet, som om det var for Pariserne alene. Det er en Kendsgerning, at den parisiske Borgerstand, den store Befolkning, er noget nær den vindskibeligste, den sparsommeligste og nøjsomste i Verden. Men det, der der samler sig og giver den Skin af Nydelsessyge, er den store Strøm af fremmede, der kommer dertil. I noget mindre Maalestok er

det samme Tilfældet med København. Her er det i hvert Fald om Sommeren for en stor Del de fremmede, der befolke Forlystelsesstederne, og hertil kommer, at i en By, der har nær ved 600,000 Mennesker, findes der altid samlet paa saadanne Steder et stort Antal letlevende Individuer af forskellig Alder som et Skum paa Byens Samfund, der falder i Øjnene paa den fremmede og overfladiske Betragter og let faar ham til at tro, at det er Byens Befolkning, han har at gøre med. Jeg kender Byen, jeg er født og opdraget her og har levet her længe — der var andre Talere, der forleden Dag talte om Arbejdsstanden her og nævnde, hvad de særlig vilde kalde „deres“ Stand, Arbejdsstanden —, og jeg ved, at det er ikke den jævne, københavnske Borgerstand, der sidder paa Varieteer og Forlystelsesanstalter Aften efter Aften. Den har det tilfælles med den parisiske, at det er Folk, der have deres Erhverv at passe og ikke have Raad til uden en Gang imellem som Lüksus at gaa til en eller anden Fornøjelse. Det er ikke de Folk, der øse Pengene ud. Vi saa for Resten lige, at de ikke bleve øste ud til Fornøjelser. Det falder adskilligt mere i Øjnene, hvis der er samme Procentdel, naar det er den letlevende Befolkning i en By paa 600,000 Mennesker, end naar det er i en Stationsplads med 600 Mennesker. Det ser ud, som om man var langt dydigere der, fordi de ere for faa til, at de kunne ses.

De Bemærkninger, jeg ellers vil gøre, dreje sig om den velbekendte Institution Tivoli. Det er, som bekendt, en Folkehavn, hvor man foruden selve Haven har det bekendte Pantomimeteater og Koncerter, det er de væsentligste Underholdninger. Endvidere er der til Tivoli knyttet, jeg tror to Varieteer. Hvad dem angaar, er jeg enig med Ordføreren for den Retning, jeg tilhører, jeg vil ikke røre en Finger for at holde Haanden over Varieteerne. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at de staa for saa vidt uafhængigt, som der betales Entré til dem, fra hvilken Side man end kommer, fra Tivolisiden eller ude fra. Det er Institutioner, der her komme ind under denne Lov og behandles, som Loven bestemmer; de ere noget for sig. Naar jeg har sagt, at jeg ikke ønsker at tage Varieteerne i Forsvar, kan jeg godt erkende som det ærede Medlem, der sidder lige overfor mig (A. C. Meyer), at der baade kan være sund Underholdning — skønt det tvivler jeg egentlig om — og i alt Fald underholdende Forestillinger. Men jeg kan